

INFORMACIJA O FINANSIJSKOM SPORAZUMU IZMEĐU VLADE CRNE GORE I EVROPSKE KOMISIJE O PROGRAMU PREKOGRANIČNE SARADNJE KOSOVO - CRNA GORA U OKVIRU KOMPONENTE PREKOGRANIČNE SARADNJE INSTRUMENTA ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU ZA 2012. GODINU

Uvod

Skupština Crne Gore je 26. XII 2007. godine usvojila ***Zakon o ratifikaciji Okvirnog sporazuma između Vlade Crne Gore i Komisije Evropskih zajednica o pravilima za saradnju koja se odnose na finansijsku podršku EZ Crnoj Gori u okviru sprovođenja Instrumenta pretpristupne podrške (Ipe)*** („Službeni list CG“ br. 01/08).

Ovim Okvirnim sporazumom, koji se poziva na više propisa EU¹, ustanovljava se pravo Crne Gore da, kroz Instrument pretpristupne podrške, koristi finansijsku i tehničku podršku Evropske unije.

S obzirom na to da *Okvirni sporazum* sadrži pravni osnov za usvajanje finansijskih sporazuma (član 5, stav 3²), te da je činom ratifikacije postao sastavni dio unutrašnjeg pravnog poretka Crne Gore, isti predstavlja pravni osnov za usvajanje Predloga finansijskog sporazuma.

Imajući u vidu da se *Okvirnim sporazumom* utvrđuju opšta pravila saradnje i sprovođenja podrške Zajednice u okviru Ipe, Evropska komisija je krajem 2012. godine usvojila Finansijski sporazum između Vlade Crne Gore i Evropske komisije o Programu prekogranične saradnje Kosovo - Crna Gora u okviru komponente Prekogranične saradnje Instrumenta za pretpristupnu podršku za 2012. godinu

¹ CELEX 32006R1085 Uredba o uspostavljanju programa Ipe broj 1085/2006 (Council Regulation (EC) No 1085/2006 of 17 July 2006 establishing an Instrument for Pre-Accession Assistance -IPA); Okvirnu uredbu IPA broj 718/2007 (Commission Regulation (EC) No 718/2007 of 12 June 2007 implementing Council Regulation (EC) No 1085/2006 establishing an Instrument for pre-accession assistance (IPA));

CELEX 32007R0718 Finansijska Uredba Savjeta EZ broj 1605/2002 (Council Regulation (EC, Euroatom) No 1605/2002 of 25 June 2002 on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities);

CELEX 32002R1605 Uredba broj 478/2007 od 23.04.2007 (Commission Regulation (EC, Euroatom) No 478/2007 of 23 April 2007 amending Regulation (EC, Euroatom) No 2342/2002 laying down detailed rules for the implementation of Council Regulation (EC, Euroatom) No 1605/2002 on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities).

² „Ukoliko to zahtijeva odnosna Odluka o finansiranju, Komisija i Korisnik sklapaju Sporazum o finansiranju u skladu sa članom 8 Uredbe o sprovođenju IPA programa o višegodišnjim ili godišnjim programima. Sporazumi o finansiranju se mogu sklapati između Komisije i nekoliko država korisnica u okviru IPA programa, uključujući Korisnika za pomoć za programe koji se odnose na više država i horizontalne inicijative.“

Sadržaji programa prekogranične saradnje

Programi prekogranične saradnje podržavaju prekogranične inicijative i projekte sa zemljama članicama Evropske unije, kandidatima i potencijalnim kandidatima za članstvo, a **najvećim dijelom su usmjereni na očuvanje zaštite životne sredine, prirodnog i kulturnog nasljeđa, inovacije i lokalne inicijative.** Programi prekogranične i transnacionalne saradnje namijenjeni su isključivo institucijama i organizacijama **neprofitnog** karaktera.

Mogućnosti koje se otvaraju potpisivanjem ovog Finansijskog sporazuma

Potpisivanjem Finansijskog sporazuma biće omogućena realizacija aktivnosti čiji je opšti cilj poboljšanje socio-ekonomske situacije u prihvatljivim područjima, kroz snaženje saradnje i zajedničkih inicijativa u sljedećim prioritetnim sektorima: zaštita životne sredine i klimatske promjene, održiva poljoprivreda, šumarstvo i turizam, od obostranog interesa za građane Kosova i Crne Gore.

Prihvatljivo područje u Crnoj Gori obuhvata površinu od 4.061 km² i čine ga sljedeće opštine: Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav i Rožaje. Za ovaj program, Crna Gora je zahtijevala dvije pripadajuće oblasti ukupne površine 2.294 km² (Glavni grad Podgorica i opštine Ulcinj i Bar).

Prihvatljivo područje na Kosovu obuhvata površinu od 2.311 km², a čini ga zapadna ekonomska regija koja se sastoji od sljedećih šest opština: Pejë/Peć, Istog/Istok, Klinë/Klina, Junik, Deçan/Dečani, Gjakovë/Đakovica. Kosovo je zahtijevalo i jednu pripadajuću oblast površine 2.261 km², odnosno sjevernu ekonomsku regiju koja se sastoji od opština: Skënderaj/Srbica, Vushtrri/Vučitrn, Zubin Potok, Zveçan/Zvečane, Mitrovicë/Mitrovica, Leposaviq/Leposavić.

Ciljevi Programa povezani su s procesom pomirenja, kao i s procesom evropskih integracija. Ovi ciljevi će biti ostvareni kroz pružanje podrške unapređenju dobrosusjedskih odnosa sprovođenjem lokalnih i regionalnih inicijativa; podsticanje integracije u EU; pripremu budućih država članica EU za sprovođenje cilja teritorijalne saradnje u okviru Strukturnih fondova, kao i podsticanje ekonomskog i socijalnog razvoja u graničnim područjima.

Dodatno, očekuje se da će Program imati katalitički efekat, s obzirom na to da će realizacija odobrenih projekata doprinijeti daljoj izgradnji kapaciteta za upravljanje projektima kod lokalnih zainteresovanih strana, opštinskih i regionalnih institucija i organizacija civilnog društva, kao i njihovoj sposobnosti da učestvuju u tekućim i budućim prekograničnim inicijativama.

Osnovna struktura i sadržaj Finansijskog sporazuma

Sadržajem Predloga finansijskog sporazuma definisani su: način sprovođenja prekograničnog programa; strukture, nadležni organi i njihove nadležnosti; finansiranje; rokovi za ugovaranje, izvršenje ugovora i rokovi za isplate; način obrade prihoda; prihvatljivost troškova; čuvanje dokumenata; plan decentralizacije bez ex-ante kontrole; tumačenja; djelimično važenje i nenamjerne praznine; revizije i izmjene; okončanje; pomirenje razlika i obavještenja.

Aneks A ovog Sporazuma čini Prekogranični program između Kosova i Crne Gore u okviru IPA komponente Prekogranične saradnje za 2012. godinu, od 7. XII 2012.

Aneks B ovog Sporazuma čini Okvirni sporazum između Komisije Evropskih zajednica i Vlade Crne Gore o pravilima za saradnju koja se odnose na finansijsku podršku EZ Crnoj Gori u okviru sprovođenja Instrumenta pretpristupne podrške (IPA), od 15. XI 2007.

Aneks C čini segment koji se tiče izvještavanja.

Sredstva potrebna za realizaciju Programa

EU za potrebe finansiranja aktivnosti prekograničnih i transnacionalnih programa obezbjeđuje najviše do 85% od ukupnih sredstava namijenjenih za svaki prekogranični program pojedinačno, dok dodatnih 15% obezbjeđuju krajnji korisnici iz vlastitih izvora.

Za potrebe finansiranja aktivnosti u okviru ovog Programa doprinos EU za 2012. godinu je određen na najviše 600.000 eura za dio programa koji se odnosi na Crnu Goru, s tim da će se plaćanje doprinosa obaviti u granicama raspoloživih sredstava.

Za komponentu **tehničke podrške** za programe prekogranične saradnje, iz sredstava EU izdvaja se po 10% od ukupno opredijeljenih sredstava lpe za svaki program, što predstavlja 85% ukupne vrijednosti za tu komponentu, dok dodatnih 15% država korisnica obezbjeđuje iz nacionalnog budžeta.

Tehnička podrška omogućava efikasno upravljanje programom i protok informacija, u cilju unapređenja kapaciteta nacionalnih i zajedničkih struktura u upravljanju prekograničnim i transnacionalnim programima i unapređenja kapaciteta potencijalnih korisnika u pripremi i sprovođenju kvalitetnih projekata.

U okviru bilateralnog prekograničnog programa Kosovo-Crna Gora iz alokacije za 2012. godinu EU je za tehničku podršku opredijelila sredstva u iznosu od 60.000 eura, dok će Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija za potrebe kofinansiranja izdvojiti 10.588 eura.

Predlog**FINANSIJSKI SPORAZUM****IZMEĐU****VLADE CRNE GORE****|****EVROPSKE KOMISIJE**

**O PROGRAMU PREKOGRANIČNE SARADNJE KOSOVO* -CRNA GORA U OKVIRU
KOMPONENTE PREKOGRANIČNE SARADNJE INSTRUMENTA ZA PRETPRISTUPNU
PODRŠKU ZA 2012. GODINU**

(Centralizovano upravljanje)

* Ovaj naziv ne prejudicira stav o statusu i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti UN-a 1244 i ICJ Mišljenju o Kosovskoj Deklaraciji o nezavisnosti

SADRŽAJ

Preambula

- 1. Program**
- 2. Sprovođenje programa**
- 3. Strukture, nadležni organi i njihove nadležnosti**
- 4. Finansiranje**
- 5. Rok ugovaranja**
- 6. Rok za izvršenje ugovora**
- 7. Rok isplate**
- 8. Obrada prihoda**
- 9. Prihvatljivost troškova**
- 10. Čuvanje dokumenata**
- 11. Plan decentralizacije bez ex-ante kontrole**
- 12. Tumačenje**
- 13. Djelimično nevaženje i nenamjerne praznine**
- 14. Revizija i izmjene**
- 15. Okončanje**
- 16. Pomirenje razlika**
- 17. Obavještenja**
- 18. Broj originala**
- 19. Aneksi**
- 20. Stupanje na snagu**

Aneks A Program prekogranične saradnje između Kosova i Crne Gore u okviru komponente prekogranične saradnje Instrumenta za pretpristupnu podršku, za godinu 2012.

Aneks B Okvirni sporazum između Komisije Evropskih zajednica i Vlade Crne Gore, od 15/11/2007 o pravilima saradnje koja se odnose na finansijsku pomoć Zajednice Crnoj Gori i sprovođenje podrške u okviru Instrumenta pretpristupne podrške (IPA)

Aneks C Izvještavanje

FINANSIJSKI SPORAZUM

između

VLADE CRNE GORE

i

EVROPSKE KOMISIJE

U daljem tekstu zajedno „strane“, ili pojedinačno „zemlja korisnica“ u slučaju Vlade Crne Gore, ili „Komisija“ u slučaju Evropske komisije.

S obzirom na to:

- (a) da je dana 1. avgusta 2006. Savjet Evropske unije usvojio Uredbu (EZ) br. 1085/2006 kojom se uspostavlja Instrument za pretpristupnu podršku (u daljem tekstu: „Okvirna IPA uredba“). Počev od 1. januara 2007. godine kada je stupio na snagu, ovaj instrument predstavlja jedinu zakonsku osnovu za pružanje finansijske podrške zemljama kandidatima i zemljama potencijalnim kandidatima u njihovim nastojanjima da unaprijede političke, ekonomske i institucionalne reforme kako bi postale članice Evropske unije.
 - (b) da je dana 12. juna 2007. Komisija usvojila Uredbu (EZ) br. 718/2007, kojom se sprovodi Okvirna IPA uredba, i dopunila Uredbom Komisije (EU) br.80/2010 od 28. Januara 2010. s detaljnim odredbama koje se primjenjuju na pitanja upravljanja i kontrole (u daljem tekstu: „IPA Uredba o sprovođenju“).
 - (c) Podrška Zajednice prema Instrumentu pretpristupne podrške bi trebalo da nastavi da podržava zemlje korisnice u njihovim nastojanjima da ojačaju demokratske institucije i vladavinu prava, reformišu javnu upravu, sprovedu ekonomske reforme, poštuju ljudska i manjinska prava, promovišu rodnu ravnopravnost, podrže razvoj civilnog društva i bolju regionalnu saradnju kao i pomirenje i rekonstrukciju i doprinesu održivom razvoju i smanjenju siromaštva.
- Podrška Evropske unije zemljama kandidatima se treba dodatno fokusirati na usvajanje i implementaciju cijelog EU *acquis* i posebno pripremiti ih za implementaciju politika za poljoprivredu i koheziju Evropske Unije.
- (d) Strane su 15.novembra 2007. zaključile Finansijski sporazum kojim se regulišu osnovna prava za saradnju i sprovođenje EU podrške kroz Instrument za pretpristupne podrške.

- (e) Višegodišnji prekogranični program Kosovo - Crna Gora za godine 2011-2013 usvojen Odlukom Komisije C(2011) 9899 od 21. decembra 2011.
- (f) Komisija je 21. decembra 2011. usvojila Finansijski prijedlog za godine 2011, 2012 i 2013 Prekograničnog programa Kosovo-Crna Gora (u daljem tekstu: program). Ovaj program će biti implementiran na centralizovanoj osnovi.
- (g) U cilju sprovođenja ovog programa, neophodno je da strane zaključe Finansijski sporazum kojim se utvrđuju uslovi pružanja podrške EU, pravila i postupci isplate koja se odnosi na podršku i uslove pod kojima će se upravljati podrškom.

DOGOVORILE SU SE O SLJEDEĆEM:

1 PROGRAM

Komisija, putem bespovratne podrške, doprinosi finansiranju sljedećeg programa, utvrđenog u Aneksu A ovog Sporazuma:

Broj programa:(CRIS): 2011/22-950 [Kosovo]; 2011/023-371 [Crna Gora]

Naziv: Program prekogranične saradnje između Kosova i Crne Gore u okviru komponente „prekogranična saradnja“ Instrumenta pretpristupne podrške za godinu 2012.g.

2 SPROVOĐENJE PROGRAMA

- (1) dio programa koji se tiče Crne Gore biće sproveden od strane Komisije na centralizovanoj osnovi, u smislu člana 53a Uredbe Savjeta (EZ Euroatom) br. 1605/2002 koji se odnosi na Uredbu o finansiranju koja se primjenjuje na opšti budžet Evropskih zajednica, kako je posljednji put izmijenjeno Uredbom (EZ Euroatom) br 1525/2007, od 17. decembra 2007. godine (u daljem tekstu: „Finansijska uredba“).
- (2) Program se primjenjuje u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma o pravilima saradnje koja se odnose na finansijsku podršku EU Crnoj Gori i sprovođenje podrške u okviru Instrumenta pretpristupne podrške (IPA) zaključenog između Strana 15. novembra 2007. (u daljem tekstu: „Okvirni sporazum“), kako je utvrđeno Aneksom B ovog Sporazuma.

3 STRUKTURE, NADLEŽNI ORGANI I NJIHOVE NADLEŽNOSTI

- (1) Korisnik imenuje nacionalnog koordinatora za IPA, u skladu s Okvirnim sporazumom, koji radi kao predstavnik Korisnika prema Komisiji. On/ona će se pobrinuti za održavanje bliske veze između Komisije i Korisnika, i u pogledu opšteg procesa pristupanja i u pogledu pretpristupne podrške EU u okviru IPA.

- (2) Nacionalni koordinator za IPA odgovoran je i za koordinaciju učešća zemlje korisnice u odgovarajućim prekograničnim programima, kao i u transnacionalnim, međuregionalnim ili programima saradnje na području morskog bazena u okviru drugih instrumenata EU.
- (3) Zemlja korisnica imenuje operativnu strukturu za dio programa koji se odnosi na njenu teritoriju. Funkcije i nadležnosti operativnih struktura su definisani u važećim prekograničnim programima, izuzimajući postupke javnog nadmetanja, ugovaranja i plaćanja, koje su u nadležnosti Komisije.
- (4) Operativna struktura u sprovođenju ovog programa, tijesno sarađuje sa operativnom strukturom na Kosovu.
- (5) Operativne strukture zemalja učesnica osnivaju Zajednički tehnički sekretarijat koji pomaže operativnim strukturama i Zajedničkom odboru za praćenje, pomenutim u članu 142 IPA Uredbe o sprovođenju, u vršenju njihovih dužnosti.

Zajednički tehnički sekretarijat može imati podružnice, otvorene u svakoj zemlji učesnici.

4 FINANSIRANJE

Finansiranje sprovođenja ovog Sporazuma glasi:

- (a) Doprinos EU za 2012. godinu je određen na najviše 600 000 € (šesto hiljada eura), za dio Programa koji se odnosi na Crnu Goru, kako je opisano u Dodatku A1 Aneksa A ovog Sporazuma. Međutim, plaćanje doprinosa EU će se obaviti u okviru granica raspoloživih sredstava.
- (b) Troškove struktura i tijela, osnovanih od strane zemlje korisnice za sprovođenje ovog programa, će snositi Korisnik izuzimajući troškove, navedene u članu 94(1)(f) IPA Uredbe o sprovođenju, kao što je detaljno opisano u Aneksu A ovog Sporazuma.

5 ROK UGOVARANJA

- (1) Pojedinačni ugovori i sporazumi, kojima se sprovodi ovaj Sporazum će biti zaključeni najkasnije u roku od dvije godine od datuma zaključivanja ovog Sporazuma.
- (2) Bilo koja sredstva za koja nije sklopljen nijedan ugovor prije roka ugovaranja, će biti poništena.

6 ROK ZA IZVRŠENJE UGOVORA

- (1) Ugovori će biti izvršeni u roku od najviše 2 godine od datuma isteka ugovaranja.
- (2) Rok za izvršenje ugovora se može produžiti prije datuma isteka u opravdanim slučajevima.

7 ROK ISPLATE

- (1) Isplata sredstava se može izvršiti najkasnije u roku od jedne godine nakon krajnjeg datuma za izvršenje ugovora.
- (2) Rok za isplatu sredstava se može produžiti prije datuma isteka u opravdanim slučajevima.

8 OBRADA PRIHODA

- (1) Prihodi u svrhe IPA uključuju prihode stečene, u periodu sufinansiranja, od aktivnosti prodaje, zakupnine, prijava/naknada usluga ili drugih odgovarajućih prihoda, izuzimajući:
 - (a) prihode, ostvarene u toku ekonomskog vijeka investicija sufinansiranja u slučaju investiranja u preduzeća;
 - (b) prihode, ostvarene u okviru mjere finansijskog inženjeringa, uključujući rizični kapital, zajmovna sredstva, kompenzacijske fondove, lizing;
 - (c) po potrebi, doprinose privatnog sektora za sufinansiranje aktivnosti, koji će biti prikazani zajedno sa javnim doprinosom u finansijskim tabelama programa.
- (2) Prihodi, definisani u gore navedenom stavu 1, predstavljaju prihod, koji će biti oduzet od iznosa podobnih troškova za odgovarajuću aktivnost. Najkasnije do datuma zatvaranja programa, ti prihodi će biti oduzeti od odgovarajućih aktivnosti podobnih troškova u ukupnom iznosu ili po određenoj stopi, u zavisnosti od toga da li su ostvareni u potpunosti ili samo dijelom sufinansirane aktivnosti.

9 PRIHVATLJIVOST TROŠKOVA

- (1) Trošak u okviru programa je podoban za doprinos EU, ukoliko je de facto nastao nakon potpisivanja Sporazuma.
- (2) Sljedeći troškovi nisu prihvatljiviza doprinos EU u okviru programa u Aneksu A:
 - (a) porezi, uključujući poreze na dodatu vrijednost;
 - (b) carine i uvozne carine ili bilo koji drugi troškovi;
 - (c) kupovina, zakupnina ili lizing zemljišta i postojećih objekata;
 - (d) novčane kazne, finansijske kazne i troškovi parničenja;
 - (e) operativni troškovi;
 - (f) polovna oprema;
 - (g) bankarski troškovi, troškovi garancija i slični troškovi;

- (h) troškovi konverzije, izdaci, gubici pri deviznoj razmjeni povezani sa svim komponentama specifičnih euro računa, kao i ostali čisto finansijski troškovi;
 - (i) doprinosi u naturi;
 - (j) kamate na dugove.
- (3) Odstupanjem od navedenog stava 2, prihvatljivi su sljedeći troškovi:
- (a) porezi na dodatu vrijednost, ukoliko su sljedeći uslovi ispunjeni:
 - (i) nijesu naplativi ni u kom slučaju,
 - (ii) utvrđeno je da ih snosi krajnji korisnik i
 - (iii) jasno su identifikovani u prijedlogu projekta.
 - (b) izdaci na međudržavne finansijske transakcije;
 - (c) ukoliko implementacija aktivnosti zahtijeva odvojene račune ili otvaranje novih računa, banka naplaćuje otvaranje i upravljanje računima;
 - (d) naknade za pravne konsultacije, naknade za notare, izdaci za tehničke i finansijske stručnjake i troškove računovodstva i revizije, ukoliko su direktno povezane sa sufinansiranjem i ukoliko su neophodne za pripremu i implementaciju;
 - (e) troškovi garancija koje obezbjeđuje banka ili druga finansijska institucija, u iznosu koji je definisan nacionalnim ili zakonodavstvom EU;
 - (f) opšti troškovi, ukoliko su zasnovani na realnim troškovima koji se pripisuju implementaciji predmetne aktivnosti. Paušalne stope, bazirane na prosječnom trošku, ne mogu iznositi preko 25% onih direktnih troškova aktivnosti koje mogu uticati na nivo opštih troškova. Obračun će biti valjano dokumentovan i povremeno revidiran;
 - (g) kupovina zemljišta u vrijednosti do 10% podobnih troškova odgovarajuće aktivnosti.
- (4) Pored tehničke podrške prekograničnim programima iz Člana 94 IPA Uredbe o sprovođenju, prihvatljivi su sljedeći izdaci, koje pokrivaju državni organi tokom pripreme ili implementacije aktivnosti:
- (a) troškovi stručnih usluga koje obezbjeđuje državni organ izuzev krajnjeg korisnika tokom pripreme i implementacije aktivnosti;
 - (b) troškovi obezbjeđivanja usluga vezanih za pripremu i implementaciju aktivnosti od strane državnog organa, koji predstavlja krajnjeg korisnika i koji izvršava aktivnost za sopstveni račun ne koristeći spoljne izvore obezbjeđivanja usluga ukoliko oni predstavljaju dodatne troškove i odnose se na troškove stvarno i direktno plaćene za sufinansiranje;
- Dati državni organ fakturiše troškove iz tačke (a) ovog stava krajnjem korisniku ili potvrđuje ove troškove na osnovu dokumenata koja odgovaraju dokaznoj vrijednosti, a koja omogućava identifikaciju realnih troškova koje snosi dati državni organ.

Troškovi iz tačke (b) ovog stava moraju se potvrditi dokumentima koja omogućavaju identifikaciju realnih troškova koje snosi državni organ nadležan za tu aktivnost.

- (5) Bez štete po odredbe stavova 1 do 4, mogu se postaviti dalja pravila prihvatljivosti troškova za prekogranični program u Aneksu A ovog Sporazuma.

10 ČUVANJE DOKUMENATA

- (1) Sva dokumenta koja se odnose na program iz Aneksa A čuvaju se najmanje pet godina od datuma kada Evropski parlament odobri izmirenje obaveze za budžetsku godinu na koju se dokument odnosi.
- (2) U slučaju da program iz Aneksa A nije definitivno zaključen u okviru vremenskog roka datog u stavu 1, dokumenta koja se na njega odnose čuvaju se do kraja godine nakon one u kojoj je program iz Aneksa A zaključen.

11 PLAN DECENTRALIZACIJE BEZ EX- ANTE KONTROLE

- (1) Zemlja korisnica donosi detaljan plan sa indikativnim mjerilima i vremenskim ograničenjima u cilju decentralizacije sa ex-ante kontrolama od strane Komisije. Pored toga, zemlja korisnica donosi indikativni plan za postizanje decentralizacije bez ex-ante kontrola od strane Komisije.
- (2) Komisija prati implementaciju plana iz stava 1 i vodi računa o rezultatima koje je postigla zemlja korisnica u ovom kontekstu, pogotovu po pitanju obezbjeđivanja podrške. Plan za postizanje decentralizacije bez ex-ante kontrola može se odnositi na oslobađanje različitih vrsta ex-ante kontrola.
- (3) Zemlja korisnica redovno obavještava Komisiju o napretku ostvarenom u sprovođenju ovog plana.

12 TUMAČENJE

- (1) Ukoliko u ovom Sporazumu ne postoji nijedna izričita odredba koja propisuje suprotno, termini koji se koriste u ovom Sporazumu imaju isto značenje koje im je dato u Okvirnoj IPA uredbi i IPA Uredbi o sprovođenju.
- (2) Ukoliko u ovom Sporazumu ne postoji nijedna izričita odredba koja propisuje suprotno, upućivanja na ovaj Sporazum predstavljaju upućivanja na taj Sporazum sa svim njegovim izmjenama, dopunama i zamjenama koje budu povremeno vršene.
- (3) Bilo koja upućivanja na uredbe Savjeta ili Komisije odnose se na onu verziju tih uredbi koja je navedena. Po potrebi, modifikacije tih uredbi se prenose u ovaj Sporazum putem izmjena i dopuna.

- (4) Naslovi u ovom Sporazumu nemaju nikakav pravni značaj i ne utiču na tumačenje.

13 DJELIMIČNO NEVAŽENJE I NENAMJERNE PRAZNINE

- (1) Ako jedna odredba ovog Sporazuma bude ili postane nevažeća ili ako ovaj Sporazum sadrži nenamjerne praznine, to neće uticati na važnost ostalih odredbi ovog Sporazuma. Strane ugovornice će zamijeniti bilo koju nevažeću odredbu važećom odredbom koja je najbliža svrsi i namjeni nevažeće odredbe.
- (2) Strane ugovornice će popuniti bilo koju nenamjernu prazninu odredbom koja najbolje odgovara svrsi i namjeni ovog Sporazuma u saglasnosti sa Okvirnom IPA uredbom i IPA Uredbom o sprovođenju.

14 REVIZIJA I IZMJENA

- (1) Sprovođenje ovog Sporazuma biće podvrgnuto periodičnim revizijama kada to odrede sporazumne strane.
- (2) Svaka izmjena dogovorena od strane sporazumnih strana biće data u pismenoj formi i biće dio ovog Sporazuma. Takva izmjena će stupiti na snagu na dan koji odrede sporazumne strane.

15 OKONČANJE

- (1) Bez štete po stav 2, ovaj Sporazum će se okončati osam godina nakon njegovog potpisivanja. Ovo okončanje neće isključiti mogućnost da Komisija učini finansijske korekcije u skladu sa članom 56 IPA Uredbe o sprovođenju.
- (2) Ovaj Sporazum može okončati bilo koja strana putem pismenog obavještenja datog drugoj strani. Takvo okončanje će stupiti na snagu šest kalendarskih mjeseci od dana kada je predato pismeno obavještenje.

16 POMIRENJE RAZLIKA

- (1) Nesuglasice koje mogu proizaći iz interpretacije, funkcionisanja i sprovođenja ovog Sporazuma, na bilo kojem i svim nivoima učešća, riješiće se na prijateljski način putem konsultacija među stranama.
- (2) U slučaju neuspjeha prijateljskog rješenja, obje strane mogu predati slučaj na arbitražu u skladu s Opcionom pravnom arbitražom za međunarodne organizacije i države Stalnog arbitražnog suda, koja stupaju na snagu na dan ovog sporazuma.
- (3) Jezik koji će se upotrebljavati u arbitražnim procedurama biće engleski. Imenovano ovlašteno tijelo biće generalni sekretar Stalnog arbitražnog suda nakon pismenog zahtjeva podnijetog od strane bilo koje strane. Odluka arbitra biće obavezujuća za sve strane i neće biti žalbi.

17 OBAVJEŠTENJA

- (1) Bilo koje obavještenje u vezi sa ovim Sporazumom biće dato u pismenoj formi na engleskom jeziku. Svako obavještenje mora biti potpisano i dostavljeno u originalnoj formi ili faksom.
- (3) Bilo koje obavještenje u vezi sa Sporazumom mora biti poslato na sljedeće adrese:

Za Zajednicu:

Adresa
Evropska komisija
Generalni direktorat za proširenje
Rue de la Loi 200
1040 Brisel
BELGIJA

Za zemlju korisnicu:

Adresa
Vlada Crne Gore
MVPEI
Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica
CRNA GORA

18 BROJ ORIGINALA

Ovaj Ugovor je sastavljen u dva primjerka na engleskom jeziku.

19 ANEKS

Aneksi A, B i C će biti sastavni dio ovog Sporazuma

20 STUPANJE NA SNAGU

Ovaj sporazum će stupiti na snagu na dan potpisivanja. Ukoliko strane ne potpišu istog dana, ovaj Sporazum će stupiti na snagu na dan potpisivanja druge strane.

Potpisala za Komisiju i u ime Komisije

Potpisao za Vladu i u ime Vlade Crne Gore

g-dja Alexandra Cas Granje

Direktor
Evropska Komisija
Generalni direktorat za proširenje
B- Hrvatska, Crna Gora, Turska, BJR
Makedonija, Island

Datum:

Datum: